T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/278
KARAR NO : 2024/304
KARAR TR : 08/07/2024

ÖZET: İcra ve iflas dairesi görevlilerinin kusuru nedeniyle zarara uğratıldığından bahisle, idare aleyhine açılan tazminat davasının, 2004 sayılıİcra İflas Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1- H.İ.Ş
2- ...Enerji Üretim San. veTic. A.Ş.
3- ...Televizyon Radyo Yayıncılık San.ve Tic. A.Ş
Davalı : A.G , Ş.B ve Z.Y 'in fiilinden dolayı Adalet Bakanlığı
Vekili : Av. O. Y

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılardan H.İ.Ş tarafından, borçlu olup icra takibi yapılacak dava dışı ...Elektrik Endüstri San. ve Tic. A.Ş.'nin adresinin 4. kat olmasına ve bu şirketin 2016 yılı başında Almanya-Hamburg merkezinde faaliyet gösteren bir yabancı şirkete satılıp tüm adreslerinin kapatılmasına rağmen, bu şirket ile herhangi bir bağlantısı olmayan veicra görevlileri tarafından haciz yapılmak üzere davacılara ait büroların olduğu 3. kata izin alınmadan polis memuru davet edilmeden dış kapı kırılmak suretiyle girildiğini, çelik kasaların kırıldığını ve silahının çelik kasadan alındığını; başkasına ait adreste haksız ve hukuksuz icra işlemi başlatan kişiler hakkında işlem yapılması gerektiğini ileri sürerek, fazlaya dair talep hakkı saklı kalmak kaydı ile şimdilik 10.000 TL maddi ve 10.000 TL manevi zararın, dava tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte tazmini için icra dairesinde görevli A.G , Ş.B ve Z.Y 'in fiilinden dolayı Adalet Bakanlığı ile avukat, polis ve bir kısım gerçek kişi olduğunu belirttiği davalılar aleyhine adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. AdliYargıda

2. Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 02/11/2022 tarih ve E.2021/31 sayılı duruşmada, Kocaeli icra dairesinde görevli personellerin eylemlerinden dolayı Adalet Bakanlığı aleyhine açılan tazminat davasının tefriki ile ayrı bir esasa kayıt edilmesine karar vermiştir.

3. **Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi 09/06/2023 tarih ve E.2022/352, K.2023/186 sayılı kararı**ile, idarenin almış olduğu bir karar sonucu zarar gördüğünü ileri sürenin idari yargı yerinde dava açması gerektiği gerekçesiyle, davanın 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca, dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Mahkememizce, 6100 sayılı Yasa hükmü çerçevesinde usüli işlemlerin tamamlanmasına karar verilmiş olup mahkememiz dava dosyasının incelenmesinde davacı tarafın, mevcut talebini idarenin almış olduğu karara dayandırdığı, bu durumda idarenin almış olduğu bir karar sonucu zarar görenin idari yargıda dava açmasının gerektiği bu nedenle davanın HMK.nun 114/b maddesi gereğince yargı yolu nedeni ile usulden reddi ileHMK.nun 114/h maddesi gereğincede açılan davada usul hukuku yönünden hukuki bir yarar bulunmadığından HMK.nun 115/2 maddesi gereğince dava şartı noksanlığı nedeniyle davanın usulden reddine karar vermek gerekmiştir. .."*

4. Davacı H.İ.Ş tarafından, bu kez aynı sebeplere dayanmak suretiyle fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla, şimdilik 10.000 TL tazminatın 14/01/2021 tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınarak tarafına ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Kocaeli 2. İdare Mahkemesi 21/02/2024 tarih ve E.2023/1834 sayılı kararı** ile, İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin olarak, icra dairesi görevlilerinin işlemlerinden doğduğu öne sürülen zararın tazmini

istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Uyuşmazlık konusu olayda; davacı tarafından, icra dairesi görevlilerinin kusuruna dayanılarak zarara uğratıldığından bahisle tazminat talep edilmiştir.

Hal böyle iken;İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin olarak icra dairesi görevlilerinin işlemlerinden doğduğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın anılan Yasa hükmü uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Bu durumda; dosya kapsamı ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde,İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin olarak icra dairesi görevlilerinin işlemlerinden doğduğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan davanın anılan Yasa hükmü uyarınca görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmış olup, Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09.06.2023 tarih ve E.2022/352, K.2023/186 sayılı dosyasında verilen ve tarafların kararı istinaf etmemesi üzerine kesinleşen görevsizlik kararı da dikkate alındığında, olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için yukarıda anılan amir hüküm uyarınca dosyaların Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir.

Nitekim; benzer bir uyuşmazlıkta Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından verilen 24.09.2018 tarih ve E:2018/556, K:2018/556 sayılı kararın da bu yönde olduğu görülmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun *"İcra Daireleri"* başlıklı 1. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 2/7/2012-6352/1 md.)

Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur.

Her icra dairesinde Adalet Bakanlığı tarafından atanacak bir icra müdürü, yeteri kadar icra müdür yardımcısı, icra katibi ile adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları tarafından görevlendirilecek mübaşir ve hizmetli bulunur.

(Ek üçüncü fıkra:24/11/2021-7343/1 md.) İş yoğunluğunun veya personel sayısının fazla olduğu icra dairelerinde dairenin düzenli, uyumlu ve verimli bir şekilde çalışmasını sağlamak amacıyla Adalet Bakanlığı tarafından icra müdür ve müdür yardımcıları arasından, icra müdürünün yetkilerini haiz bir icra başmüdürü görevlendirilebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, yönetmelikle düzenlenir.

..."

7. 2004 sayılı Kanun'un *"Sorumluluk"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/6/1985-3222/1 md.)

İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları, ancak idare aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır"

8. 2004 sayılı Kanun'un *"Haciz yapan memurun yetkisi"* başlıklı 80. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 3/7/1940-3890/1 md.)

İcra memuru haczi kendi yapabileceği gibi yardımcı veya katiplerinden birinede yaptırabilir.

Borçlu haciz sırasında malın bulunduğu yerde bulunmaz ve hemen bulundurulması mümkün olmazsa haciz, gıyabında yapılır.

Talep vukuunda borçlu kilitli yerleri ve dolapları açmağa vesair eşyayı göstermeğe mecburdur. Bu yerler icabında zorla açtırılır.

(Değişik: 18/2/1965-538/45 md.) Haczi yapan memur, borçlunun üzerinde para, kıymetli evrak, altın veya gümüş veya diğer kıymetli şeyleri sakladığını anlar ve borçlu bunları vermekten kaçınırsa, borçlunun şahsına karşı kuvvet istimal edilebilir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ınkatılımlarıyla yapılan 08/07/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B.Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hakim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, icra ve iflas dairesi görevlilerinin kusuru nedeniyle zarara uğratıldığından bahisle, idare aleyhine açılan tazminat talebine ilişkindir.

12. İcra ve iflas hukuku, icra ve iflas takiplerinin usul hukuku niteliğindedir. Bu hukuk dalının amacı, bir yandan takip alacaklısının alacağına kavuşması için borçlu veya üçüncü kişilerin çıkarabilecekleri zorlukları ortadan kaldırmak, diğer yandan kötüniyetli takiplere karşı takip borçlusunun kendisini korumasını sağlayacak hukuki çareler bulmak, bu arada takipten etkilenen üçüncü kişilerin menfaatlerini korumaktır. İcra iflas hukukunun en önemli kaynağı İcra ve İflas Kanunu olup, bu Kanun icra ve iflas takibinden, tahsile kadar uygulanması gereken usul hükümlerini düzenlemektedir.

13. Dava dosyasının incelenmesinden; Kocaeli İcra Müdürlüğü'nün 2020/23425 Esas sayılı dosyasında dava dışı borçlu ...Elektrik Endüstri San.ve Tic.A.Ş. aleyhine ilamsız icra takibi başlatıldığı, alacaklı vekilince borçlunun adresinde fiili haciz yapılması talebinde bulunulması üzerine, icra ve iflas görevlilerince alacaklı tarafından belirtilen adrese hacze gidildiği, adreste haciz işlemi yapıldığı; davacılardan H.İ.Ş tarafından, borçlu olup icra yapılacak şirketin adresinin 4. kat olmasına ve bu şirketin 2016 yılında yurtdışında faaliyet gösteren bir yabancı şirkete satılıp tüm adreslerinin kapatılmasına rağmen, bu şirket ile herhangi bir bağlantısı olmayan ve icra görevlileri tarafından haciz yapılmak üzere davacılara ait büroların olduğu 3. kata izin alınmadan, polis memuru davet edilmeden, dış kapı kırılmak suretiyle girildiği, çelik kasaların kırıldığı ve silahının çelik kasadan alındığı; başkasına ait adreste haksız ve hukuksuz icra işlemi başlatan kişiler hakkında işlem yapılması gerektiği ileri sürülerek,10.000 TL maddi ve 10.000 TL manevi zararın tazmini için icra dairesinde görevli personel bakımından Adalet Bakanlığı ve icra işlemine dahil olan bir kısım davalılar aleyhine Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açıldığı; mezkûr mahkemece 02/11/2022 tarih ve E.2021/31 sayılı duruşmada, Kocaeli icra dairesinde görevli personellerin eylemlerinden dolayı Adalet Bakanlığı aleyhine açılan tazminat davasının tefriki ile ayrı bir esasa kayıt edilmesine karar verildiği ve iş bu davada yargılamanın Adalet Bakanlığı aleyhine yapıldığı anlaşılmıştır.

14. Belirtilen tüm bu hususlara göre, İcra İflas Kanunu'nun 5. maddesinde icra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davalarının idare aleyhine açılabileceği ve idarenin kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı olduğu düzenlenmiştir. Olayda davacılardan H.İ.Ş tarafından, icra ve iflas dairesi görevlilerin kusuru nedeniyle zarara uğratıldığından bahisle tazminat talep edildiğinden ve uyuşmazlığın 2004 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklandığı anlaşıldığından, anılan Kanun'un amir hükmü uyarınca iş bu davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/06/2023 tarih ve E.2022/352, K.2023/186 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kocaeli 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Kocaeli 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 09/06/2023 tarih ve E.2022/352, K.2023/186 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/07/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN